

NABAVKE MALE VRIJEDNOSTI U CRNOJ GORI: **BEZ JAVNOSTI I KONKURENCIJE**

Predmet ove analize su nabavke male vrijednosti – nova netransparentna i nekonkurentna procedura, uvedena od juna 2017. godine izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama. Iako su javne nabavke prepoznate kao oblast posebno rizična za korupciju, a Vlada kroz sve izvještaje i strateška dokumenta obećava unapređenje transparentnosti i konkurentnosti ovog dijela javne potrošnje, njena praksa ide u suprotnom pravcu.

Uvođenjem nabavki male vrijednosti, udvostručio se dio budžeta koji se troši kroz netransparentne procedure. Preko 28 miliona eura potrošeno je samo na nabavke male vrijednosti u drugoj polovini 2017. godine, dvostruko više nego u prvoj polovini godine, kada je oko 13 miliona eura potrošeno kroz neposredni sporazum.

Nabavke male vrijednosti karakteriše široka diskrecija naručilaca, dok su samo pragovi vrijednosti ovih nabavki propisani Zakonom. Na njih se primjenjuje procedura koju naručilac utvrdi svojim internim aktom, a može se primijeniti za nabavke roba i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od 15.000 eura i nabavku radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od 30.000 eura.

Niti jedno ministarstvo ni opština nije usvojilo interni akt za nabavke male vrijednosti u roku predviđenom Zakonom o javnim nabavkama. Samo su opština Herceg Novi i Ministarstvo unutrašnjih poslova interni akt usvojili dan nakon isteka zakonskog roka, dok su ostale opštine i ministarstva to učinile i do dva mjeseca kasnije.

Neposredni sporazum – direktna pogodba između naručioca i ponuđača, iako izbrisan iz Zakona o javnim nabavkama, zadržan je u internim aktima naručilaca kojima se uređuju nabavke male vrijednosti. Većina ministarstava i opština zadržala je rješenje direktnog dogovaranja s ponuđačem po svom izboru, bez prikupljanja ponuda, za nabavke vrijednosti do 5.000 eura. Tri ministarstva i jedna opština čak su i povećali vrijednost roba, usluga i radova za koje se može primijeniti direktna pogodba. Tako je opština Bar predvidjela direktnu pogodbu za nabavke vrijednosti do 7.500 eura, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava do 9.000 eura, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva do 10.000 eura, a u tome prednjači Ministarstvo zdravlja, koje direktnu pogodbu primjenjuje za nabavke i do 12.000 eura.

Većina ministarstava i opština svojim internim aktima nije predvidjela obavezu objavljivanja zaključenog ugovora, čime je transparentnost dodatno ugrožena. To su učinili jedino Ministarstvo odbrane, Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo održivog razvoja i turizma, a od opština jedino Glavni grad Podgorica.

Kako u narednim godinama udio novca koji se potroši direktnim pogodbama, daleko od očiju javnosti, ne bi nastavio da raste, potrebno je usvojiti nova rješenja, na nivou zakona i podzakonskih akata, koja će jednako važiti i biti obavezujuća za sve naručioce. Ova rješenja treba da idu u pravcu smanjivanja prostora za diskreciju i samovolju naručilaca, veće dostupnosti i otvorenosti podataka o nabavkama male vrijednosti i unapređenja konkurentnosti.

UVOD

Mjere za unapređenje transparentnosti i kontrole u sistemu javnih nabavki predviđene su Akcionim planom za Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava¹. Dodatno, javne nabavke prepoznate su Operativnim dokumentom za sprečavanje korupcije u oblastima od posebnog rizika, kao jedna od sedam oblasti posebno rizičnih za korupciju². Prosječan broj ponuđača koji učestvuju u javnim nabavkama predviđen je Programom reforme upravljanja javnim finansijama 2016–2020, kao jedan od indikatora uspostavljanja efikasnog, transparentnog i konkurentnog sistema javnih nabavki u Crnoj Gori³. Međutim, iako je Vlada deklarativno posvećena unapređenju transparentnosti, konkurentnosti i kontrole u sistemu javnih nabavki, praksa pokazuje suprotno.

Vlada je u maju 2017. godine usvojila Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama⁴, a da prethodno nije konsultovala javnost niti Evropsku komisiju⁵. Predloženim izmjenama iz Zakona je izbrisan neposredni sporazum⁶, do tada najmanje transparentna i konkurentna procedura. Međutim, nađena mu je adekvatna zamjena – nabavke male vrijednosti, na koje se ne primjenjuju procedure iz Zakona o javnim nabavkama, već postupak koji utvrdi naručilac posebnim aktom, uz poštovanje načela javnih nabavki⁷. Za nabavke male vrijednosti, Zakon propisuje samo pragove vrijednosti – do 15.000 za robe i usluge i do 30.000 eura za radove⁸.

U Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2017. godinu zabilježeno je nazadovanje u oblasti javnih nabavki. Ovakvu ocjenu prouzrokovale su upravo izmjene Zakona o javnim nabavkama od juna te godine. Kao jedan od konkretnih razloga, u Izvještaju se navodi i to što se Zakon ne primjenjuje na nabavke male vrijednosti⁹.

1 / Mjere od 2.1.6.1. do 2.1.6.5 Akcionog plana za Poglavlje 23, 19. februar 2015. godine, dostupno na: <https://bit.ly/2JwYSQ9>

2 / Uz privatizaciju, urbanizam, obrazovanje, zdravstvo, lokalnu samoupravu i policiju. Operativni dokument za sprečavanje korupcije u oblastima od posebnog rizika, Aneks Akcionog plana za Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava, 15. jul 2016. godine, dostupno na: <https://bit.ly/2JK1NYQ>

3 / Program reforme upravljanja javnim finansijama 2016–2020. (Inovirana verzija), Ministarstvo finansija, jun 2017. godine, dostupno na: <https://bit.ly/2LEwJHu>

4 / Saopštenje sa 26. sjednice Vlade Crne Gore, održane 18. 5. 2017. godine, dostupno na: <https://bit.ly/2kYPCJR>

5 / Tajno o javnim nabavkama: Sporne izmjene unazađuju sistem, Ana Đurnić, Institut alternativa, 23. maj 2017. godine, dostupno na: <https://bit.ly/2sQRMP2>

6 / Neposredni sporazum je direktni dogovor između naručioca i ponuđača o uslovima javne nabavke. Član 30, stav 1 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“, br. 028/15 od 3. 6. 2015)

7 / Član 30, stav 1 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“, br. 042/17 od 30. 6. 2017)

8 / Član 20 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“, br. 042/17 od 30. 6. 2017)

9 / Izvještaj Evropske komisije o Crnoj Gori, april 2018. godine, str. 54, dostupno na: <https://bit.ly/2sWbFV1>

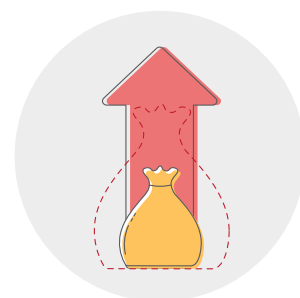
Nedovoljna regulisanost nabavki male vrijednosti i široka diskrecija naručilaca da samostalno uređuju ove nabavke, jedan je od razloga što je Crna Gora u SIGMA izvještaju za 2017. godinu o poštovanju Evropskih principa javne uprave dobila ocjenu tri za usaglašenost našeg zakonodavstva s evropskim.¹⁰

Cilj ovog istraživanja je da rasvijetlimo kako se uvođenje nabavki male vrijednosti i izuzimanje ovih nabavki iz Zakona o javnim nabavkama odražava na transparentnost sistema javnih nabavki u Crnoj Gori, te koliko je ovakvim rješenjem ugrožena transparentnost i konkurentnost postupaka, na račun diskrecije i samovolje naručilaca i odgovornih lica u njima.

Istraživanje je fokusirano na 23 crnogorske opštine i 19 ministarstava.¹¹ Istraživanje obuhvata period od juna, kada su u crnogorski sistem uvedene nabavke male vrijednosti, do decembra 2017. godine. Za potrebe istraživanja korišćeni su podaci o potrošnji za nabavke male vrijednosti samo u drugoj polovini godine, kada su ove nabavke uvedene, dok se, poređenja radi, za prvu polovinu godine koriste podaci o potrošnji po osnovu neposrednog sporazuma, koji je, prema stepenu transparentnosti, konkurentnosti i stepenu diskrecije naručilaca, komplementaran nabavkama male vrijednosti. Podaci o potrošnji za nabavke male vrijednosti preuzeti su iz Izvještaja o javnim nabavkama u 2017. godini, koji je pripremila Uprava za javne nabavke. Pregled individualnih rješenja za nabavke male vrijednosti ministarstava i opština pripremljen je analizom internih akata ovih naručilaca, preuzetih s njihovih internet stranica i dobijenih na osnovu zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

UTROSTRUČENA NETRANSARENTNA POTROŠNJA

U Crnoj Gori je tokom 2017. godine na javne nabavke potrošeno više od pola milijarde eura – 522 636 960.61 eura.¹² Nešto manje od polovine te sume – 247 251 516.24 eura potrošeno je u drugoj polovini godine, nakon stupanja na snagu izmjena Zakona o javnim nabavkama¹³. U tom periodu, netransparentna potrošnja za javne nabavke skoro se utrostručila.

Za drugih šest mjeseci 2017. godine zaključeno je 39 142 ugovora za nabavke male vrijednosti, ukupne vrijednosti 28 222 374.19 eura. Dakle, 11,41% javnog

10 / Monitoring izvještaj o ispunjenosti principa javne uprave u Crnoj Gori, SIGMA, str. 146, novembar 2017, dostupno na: <https://bit.ly/2Bk95PL>

11 / Uredba o organizaciji državne uprave („Službeni list Crne Gore“, 019/17 od 27.03.2017. godine)

12 / Izvještaj o javnim nabavkama za 2017. godinu, Uprava za javne nabavke, maj 2018. godine, dostupno na: http://www.gov.me/sjednice_vlade_2016/81

13 / Ibid.

novca za javne nabavke potrošeno je kroz ovu netransparentnu proceduru. S druge strane, u prvoj polovini godine učešće neposrednog sporazuma bilo je zastupljeno u ukupnoj potrošnji za javne nabavke u iznosu od 4,65% ili 12 794 673.03 eura.

Tabela 1: Udio neposrednog sporazuma u javnim nabavkama u periodu od 1. januara do 30. juna 2017. godine¹⁴

Ukupan budžet za javne nabavke	Budžet za neposredni sporazum	Procenat
275 385 444.22 €	12 794 673.03 €	4,65%

Tabela 2: Udio nabavki male vrijednosti u javnim nabavkama u periodu od 30. juna do 31. decembra 2017. godine¹⁵

Ukupan budžet za javne nabavke	Budžet za nabavke male vrijednosti	Procenat
247 251 516.24	28 222 374.19	11,41%

Osim što je porastao udio netransparentnih postupaka javnih nabavki, ovi brojevi su ujedno i indikator potencijalnih zloupotreba – dijeljenja nabavki veće vrijednosti kako bi se primijenile netransparentne procedure. Ovo konstatuje i Uprava za javne nabavke u svom izvještaju.¹⁶ Zakonom o javnim nabavkama zabranjeno je dijeljenje nabavki kako bi se sprovele manje transparentne procedure¹⁷, te propisana prekršajna odgovornost i kazna za naručioca koji to učini.¹⁸

14 / Ibid

15 / Ibid

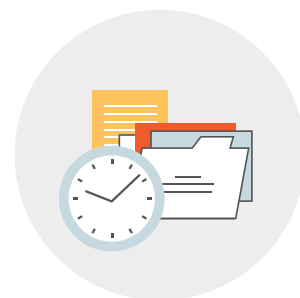
16 / „Ovaj podatak nas usmjerava da je evidentna podjela predmeta nabavke na male da bi se došlo do primjenjivosti pravilnika o malim i hitnim nabavkama.“, Izvještaj o javnim nabavkama u Crnoj Gori za 2017. godinu, Uprava za javne nabavke, maj 2018. godine, str. 61, dostupno na: http://www.gov.me/sjednice_vlade_2016/81

17 / „Naručilac je dužan da se pridržava uslova i načina javne nabavke određenih ovim zakonom prema utvrđenim vrijednostima i ne smije tokom fiskalne ili finansijske godine da podijeli predmet javne nabavke koja predstavlja jedinstvenu cjelinu, sa namjerom izbjegavanja primjene ovog zakona i propisanog postupka javne nabavke.“, član 44, stav 4 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“, br. 042/11 od 15. 8. 2011, 057/14 od 26. 12. 2014, 028/15 od 3. 6. 2015, 042/17 od 30. 6. 2017)

18 / Član 149, stav 1, tačka 7 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“, br. 042/11 od 15. 8. 2011, 057/14 od 26. 12. 2014, 028/15 od 3. 6. 2015, 042/17 od 30. 6. 2017)

ZAKAŠNJELI INTERNI AKTI

Niti jedno ministarstvo ni opština nije usvojilo interni akt o nabavkama male vrijednosti u zakonskom roku. Rok za donošenje ovih akata bio je 30 dana od dana stupanja za snagu Zakona – 30. jul 2017. godine. Osim Ministarstva unutrašnjih poslova i opštine Herceg Novi, koji su ovaj akt usvojili dan nakon isteka roka, većina ministarstava i opština to je učinilo tek u septembru i oktobru.

Posebno je zanimljivo što u kršenju roka prednjači Ministarstvo finansija, koje je bilo nadležno da utvrdi obrazac i sadržaj ovog akta za sve druge naručioce¹⁹. Ministarstvo finansija pripremi je u zakonskom roku ovaj dokument – Pravilnik o sadržaju akta i obrascima za sprovođenje nabavki male vrijednosti.²⁰ Međutim, ovo ministarstvo usvojilo je svoj interni akt nakon svih ostalih – tek 7. novembra 2017. godine, više od tri mjeseca po isteku zakonskog roka.²¹

Većina ministarstava i opština svojim internim aktima nije predvidjela obavezu objavljivanja zaključenog ugovora, čime je transparentnost dodatno ugrožena. To su učinili jedino Ministarstvo odbrane, Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo održivog razvoja i turizma, a od opština jedino Glavni grad Podgorica.

NEPOSREDNI SPORAZUM IZBRISAN IZ ZAKONA, A ZADRŽAN U INTERNIM AKTIMA

Iako je izbrisan iz Zakona o javnim nabavkama, neposredni sporazum – direktna pogodba između ponuđača i naručioca o uslovima nabavke – zadržan je kroz interne akte naručilaca o nabavkama male vrijednosti. Podzakonski akt koji je pripremiло Ministarstvo finansija predviđa ovu mogućnost, ali ne definiše vrijednost nabavke za koju se ona može primijeniti.²² Tako

19 / Član 30, stav 4 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“, br. 042/11 od 15. 8. 2011, 057/14 od 26. 12. 2014, 028/15 od 3. 6. 2015, 042/17 od 30. 6. 2017)

20 / „Službeni list Crne Gore“, br. 049/17 od 27. 7. 2017, 054/17 od 24. 8. 2017. godine

21 / Pravilnik za postupanje Ministarstva finansija Crne Gore prilikom sprovođenja postupka nabavke male vrijednosti, Ministarstvo finansija, 7. novembar 2017. godine, dostupno na: <https://bit.ly/2MfrT4w>

22 / „Naručilac može da odredi procijenjenu vrijednost nabavke male vrijednosti za robu, usluge i radove koja će se realizovati direktnim prihvatanjem predračuna/profakture ili zaključivanja ugovora u zavisnosti od predmeta nabavke (npr. kod sukcesivnih nabavki, intelektualnih usluga i slično) ili drugog odgovarajućeg dokumenta.“, Pravilnik o sadržaju akta i obrascima za sprovođenje nabavki male vrijednosti, Ministarstvo finansija, („Službeni list Crne Gore“, br. 054/17 od 24. 8. 2017. godine)

je naručiocima ostavljena apsolutna diskrecija da samostalno odrede prag vrijednosti nabavki za koju će primjenjivati neposredni sporazum.

Raniji Zakon o javnim nabavkama propisivao je da se za nabavke procijenjene vrijednosti do 5.000 eura može zaključiti neposredni sporazum. Za zaključivanje neposrednog sporazuma nije bilo neophodno obezbijediti konkurentnost prikupljanjem ponuda, već je naručilac mogao nabaviti robe, radove i usluge od ponuđača po sopstvenom izboru, direktnim prihvatanjem i plaćanjem računa ili fakture, dok god vrijednost nabavke ne prelazi 5.000 eura. Zakon je, kao ograničenje, propisivao maksimalni procentualni udio ovakve direktne pogodbe u ukupnom budžetu za javne nabavke.²³

Sva ministarstva i opštine, međutim, svojim internim aktima predvidjeli su mogućnost primjene neposrednog sporazuma, iako Pravilnik Ministarstva finansija to nije propisivao kao obavezu, već samo kao mogućnost. Međutim, procentualno ograničenje iz ranijeg Zakona o javnim nabavkama nije našlo svoje mjesto u internim aktima naručilaca, što znači da se ovaj mehanizam može koristiti neograničeno, čime je napravljen korak unazad u odnosu na ranije zakonsko rješenje.

Imajući u vidu da je naručiocima data apsolutna diskrecija za određivanje vrijednosti nabavke do koje se može primijeniti neposredni sporazum, pojedini naručioci su to iskoristili da prošire prostor za primjenu netransparentnih procedura. Tako su tri ministarstva značajno povećala prag vrijednosti do kog se može zaključiti neposredni sporazum. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava povećalo je vrijednost za primjenu neposrednog sporazuma na 9.000 eura, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva tu je vrijednost udvostručilo na 10.000 eura, a Ministarstvo zdravlja povećalo je vrijednost na rekordnih 12.000 eura. Sedam minis-

23 / Ukupna godišnja vrijednost javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma ne može da prelazi:

- 10% izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi do 200.000 EUR;
- 9% izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi od 200.000 do 500.000 EUR;
- 8% izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi od 500.000 do 800.000 EUR;
- 7% izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi preko 800.000 EUR, član 30, stav 2 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore», br. 042/11 od 15. 8. 2011, 057/14 od 26. 12. 2014, 028/15 od 3. 6. 2015)

tarstava zadržalo je prag vrijednosti od 5.000 eura²⁴, dok je polovina ministarstava internim aktom smanjila ovaj prag vrijednosti na 3.000, odnosno 4.000 eura.²⁵

Od opština, prag za primjenu neposrednog sporazuma povećala je jedino opština Bar na 7.500 eura, dok je većina opština smanjila ovaj prag na 3.000 eura²⁶. Prag od 5.000 eura zadržalo je pet opština.²⁷

KONTROLISANA KONKURENTNOST

Za male nabavke čija vrijednost prelazi onu predviđenu za direktnu pogodbu, razlikuju se rješenja naručilaca za obezbjeđivanje konkurentnosti. Većina ministarstava i opština opredijelila se za kontrolisanu konkurentnost – slanje zahtjeva za dostavljanje ponuda na adrese ponuđača po sopstvenom nahođenju.

Samo su četiri ministarstva predvidjela mogućnost objavljivanja poziva na svojoj internet stranici, čime se obezbjeđuje mogućnost svim zainteresovanim ponuđačima da dostave ponudu.²⁸ Međutim, aktima ovih ministarstava ovo je predviđeno samo kao mogućnost, a ne kao obaveza, pa nema garancije da će se u praksi konkurentnost obezbijediti na taj način.

Kako su nabavke male vrijednosti izuzete od primjene Zakona o javnim nabavkama, tako se podaci o ovim nabavkama ne objavljuju na Portalu javnih nabavki, čime je transparentnost ovog dijela javne potrošnje dodatno smanjena.

Ostala ministarstva opredijelila su se u svojim internim aktima za kontrolisanu konkurentnost – slanje zahtjeva za dostavljanje ponuda na najmanje tri adrese ponuđača, po sopstvenom izboru. Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo odbrane i Ministarstvo održivog razvoja i turizma predvidjeli su i dodatnu mogućnost da se, zbog specifičnosti roba, usluga i radova, zahtjev za dostavljanje ponu-

24 / Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Ministarstvo evropskih poslova.

25 / Ministarstvo sporta, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo pravde, Ministarstvo nauke, Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo održivog razvoja i turizma koji su ovu sumu smanjili na 3.000 eura i Ministarstvo kulture – na 4.000 eura.

26 / To su opštine: Ulcinj, Gusinje, Plav, Mojkovac, Kotor, Žabljak, Tivat, Nikšić, Kolašin, Budva, Andrijevica, Šavnik i Berane.

27 / Opštine: Plužine, Danilovgrad, Bijelo Polje, Rožaje, Cetinje i Petnjica.

28 / Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo vanjskih poslova i Ministarstvo evropskih poslova.

da dostavi na manje od tri adrese ponuđača, bez posebnog obrazloženja. Samo je Ministarstvo pravde predvidjelo obavezu pisanog obrazloženja ukoliko se zahtjev za dostavljanje ponude uputi samo jednom ponuđaču.

Kada su u pitanju opštine, tri su predvidjele da se zahtjev za dostavljanje ponuda šalje na adrese najmanje dva ponuđača – opštine Tivat, Šavnik i Bar, dok su se ostale opredijelile za prikupljanje najmanje tri ponude. Zbog specifičnosti predmeta nabavke, opštine Berane, Danilovgrad i Cetinje predvidjele su mogućnost prikupljanja i manje od tri ponude, dok je samo opština Berane za to predvidjela obavezu posebnog obrazlaganja. Mogućnost objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda na svojoj internet stranici predvidjelo je 12 opština²⁹, dok su se ostale opštine opredijelile za slanje poziva za podnošenje ponuda ponuđačima „faksom, elektronskom poštom ili drugim dokazivim načinom“.

Ponuđači bez prava na zaštitu

Izuzimanjem nabavki male vrijednosti iz Zakona o javnim nabavkama, ponuđačima koji učestvuju u ovim postupcima onemogućeno je podnošenje žalbi zbog eventualnih nepravilnosti. Za postupanje po žalbama uložnim od strane ponuđača za postupke javnih nabavki nadležna je Komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki, ali se te njene nadležnosti ne odnose na nabavke male vrijednosti.

²⁹ / Opštine: Šavnik, Budva, Podgorica, Kolašin, Žabljak, Cetinje, Kotor, Mojkovac, Petnjica, Plav, Gusinje i Ulcinj.

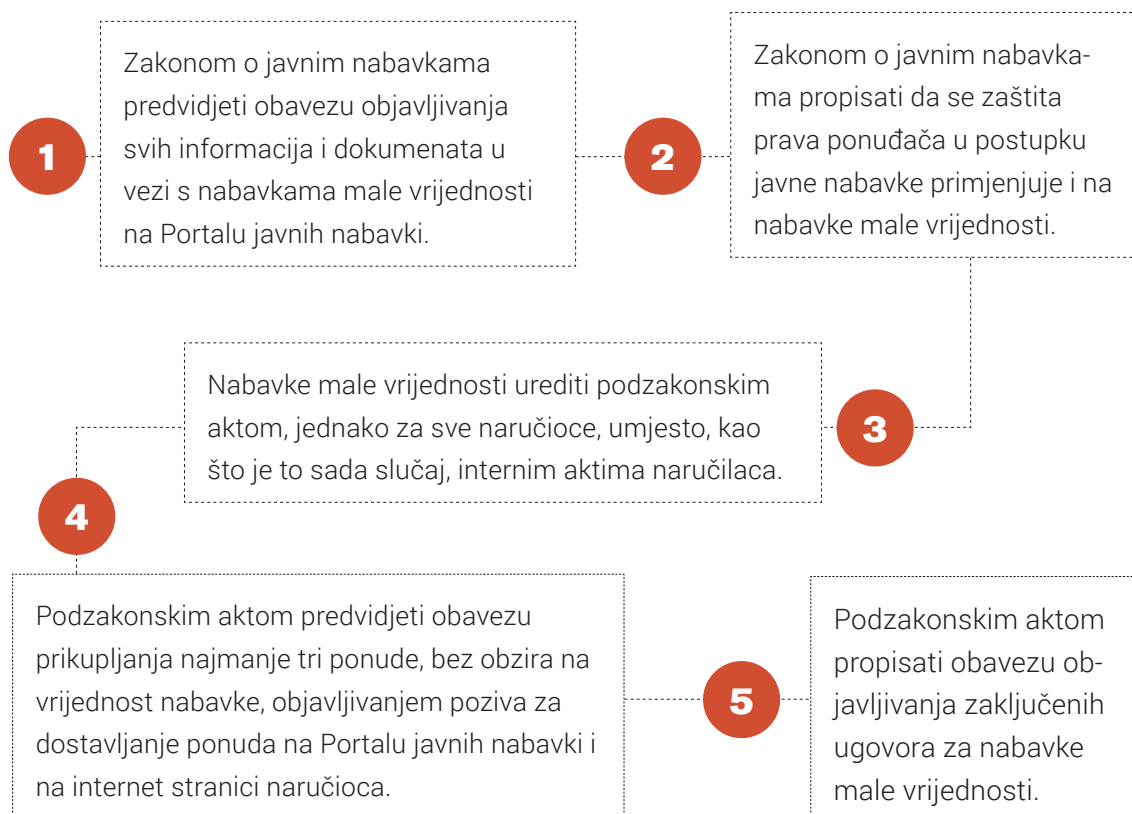
ZAKLJUČAK

Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, u junu 2017. godine, napravljena je nepopravljiva šteta u sistemu javnih nabavki u Crnoj Gori. Uvođenjem nabavki male vrijednosti i omogućavanjem naručiocima da samostalno urede procedure za njih, stvoreni su preduslovi da se skoro 30 miliona eura javnog novca nekonkurentno i netransparentno potroši za samo šest mjeseci.

Usvajanjem novih zakonskih rješenja u narednom periodu, a koja bi trebalo da idu u pravcu unapređenja transparentnosti i konkurentnosti, mogu se popraviti loše ocjene iz izvještaja SIGMA i Evropske komisije. Međutim, novac koji su naručioci potrošili i onaj koji će tek potrošiti kroz nabavke male vrijednosti do stupanja na snagu novih zakonskih rješenja ne može se vratiti u državni budžet niti naknadno kontrolisati.

Kako u narednim godinama udio novca koji se potroši direktnim pogodbama, daleko od očiju javnosti, ne bi nastavio da raste, potrebno je usvojiti nova rješenja, na nivou zakona i podzakonskih akata, koja će biti ista i obavezujuća za sve naručioco. Ova rješenja treba da idu u pravcu smanjivanja prostora za diskreciju i samovolju naručilaca, veće dostupnosti i otvorenosti podataka o nabavkama male vrijednosti, kao i u pravcu unapređenja konkurentnosti.

PREPORUKE

IZVORI:

- Akcioni plan za Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava
- Đurnić, Ana, Tajno o javnim nabavkama: Sporne izmjene unazađuju sistem, Institut alternativa, maj 2017. godine
- Izveštaj Evropske komisije o Crnoj Gori, april 2018. godine
- Izveštaj o javnim nabavkama za 2017. godinu, Uprava za javne nabavke, maj 2018. godine
- Monitoring izveštaj o ispunjenosti principa javne uprave u Crnoj Gori, SIGMA, novembar 2017. godine
- Pravilnik o sadržaju akta i obrascima za sprovođenje nabavki male vrijednosti, Ministarstvo finansija, „Službeni list Crne Gore“, 054/17 od 24. 8. 2017. godine
- Program reforme upravljanja javnim finansijama 2016–2020. (inovirana verzija), Ministarstvo finansija, jun 2017. godine
- Saopštenje sa 26. sjednice Vlade Crne Gore, 18. maj 2017. godine
- Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list Crne Gore“, 019/17 od 27.03.2017. godine)
- Zakon o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore«, br. 028/15 od 3. 6. 2015. godine)
- Zakon o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“, br. 042/17 od 30. 6. 2017. godine)

Naziv publikacije:

**Nabavke male vrijednosti u Crnoj Gori:
bez javnosti i konkurencije**

Izdavač: Institut alternativa

Bulevar Džordža Vašingtona 57,

Podgorica, Crna Gora

Tel/fax: + 382 (0) 20 268 686

E-mail: info@institut-alternativa.org

Za izdavača: Stevo Muk

Urednik: Stevo Muk

Autorka: Ana Đurnić

Saradnica u istraživanju: Dragana Jaćimović

Prelom i dizajn: Ana Jovović

Podgorica, maj 2018. godine.

CIP - Каталогизација у публикацији

Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-533-70-0

COBISS.CG-ID36072208

O INSTITUTU ALTERNATIVA

Djelujemo kao think tank odnosno istraživački centar i u svom radu bavimo se oblastima dobrog upravljanja, transparentnosti i odgovornosti. Oblasti u kojima radimo i ostvarujemo uticaj strukturisane su u okviru sljedećih programa: javna uprava, odgovorne javne finansije, parlamentarni program i bezbjednost i odbrana. Na osnovu rada u okviru naših programa, bavimo se praćenjem procesa pregovora o članstvu u EU, uz aktivno učešće u radnim grupama za pregovaračka poglavlja 23 i 32. Naša posebna aktivnost je Škola javnih politika, koju organizujemo od 2012. godine. IA je licenciran od strane Ministarstva nauke kao naučno-istraživački institut 2013. godine.

www.institut-alternativa.org

www.mojauprava.me

www.mojnovac.me

www.mojgrad.me